

Yapıtaşı # 2

Dijital Dünyada Dil Gelişimi

Dil edinimi doğumdan önce başlar-hatta bebekler ilk kelimelerini söylemeden önce. İlk yaşlar dil gelişimi için hassas bir dönemdir, çünkü dil için nöral yollar o dönemde oluşur, ilerideki öğrenmeyi kolaylaştırır..

Bir çocuk dildeki en haya-

ti kazanımları ömrünün ilk üç yıllarında edinir-kelime dağarcığı ve cümle kullanımında, kelimenin tam anlamıyla bir patlama yaşanır. (On iki aylık bebeklerin 50 kelimeye kadar bir kelime dağarcığı varken, altı yaşına geldiklerinde bu 5000 kelimeye kadar çıkar.)

Araştırmaların sürekli gösterdiği gibi, bebeklerin ve küçük çocukların dili hem işitip hem kullanması zaruridir. Hard ve Risley tarafından yürütülen bir araştırma, üç yaşına kadar küçük çocukların kullandığı kelimelerin yüzde 86-98'inin ebeveynlerinin kelime dağarcığından türediğini göstermiştir.

Ebeveynlerin küçük çocuklarını evde dil bakımından zengin ortamlara sokması bu nedenle çok önemlidir. Ayrıca teknolojinin bu süreci tıkamamasına özen göstermek şarttır.

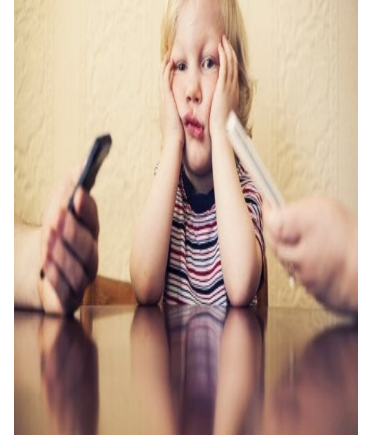
Teknoloji Çocukların Dil Gelişimine Nasıl Zarar Verir?

Tekno-İhmal

Dijital cihazlara kendimizi kaptırmamız çocuklarımızla kurduğumuz ilişkiyi potansiyel olarak değiştiriyor.

Çocuklarımızla yeterince etkileşime gir-

meyecek ve yakın ilişkiler kurmayacak kadar dijital cihazlarımıza gömülmediğimiz konusunda dikkatli olmamız gerekir.

Arka Planda Açık Televizyon

Ortamdaki sigara dumanının pasif içiciliğe yol açması gibi, ortamdaki televizyon da çocukların gelişimini, özellikle de dil becerilerini olumsuz etkiler.

“Arka planda açık televizyon” tabiri, çocuk başka şeylerle meşgulken bir odada televizyonun açık olmasını anlatır. Çok masum görünmekle birlikte, özellikle bir çocuğun dil gelişiminde ve sosyal sağlığında bunun kasıtsız sonuç-

ları olabilir.

Arka planda açık televizyon çocuğun dikkatini oyun ya da öğrenme gibi başka değerli aktivitelerden uzaklaştırır. Bu da onların dil ve sosyal gelişimlerini olumsuz etkiler.

Aktarma Noksanlığı

Çocuklar yaklaşık otuz aylık olana dek aktarma noksanlığının sürdüğüne inanılmaktadır. Bu da küçük çocukla-

rın verimli, uygulamalı görevlere katılmak için geniş olanaklara ihtiyaç duyduğu anlamına gelir.

Teknoloji Çocukların Dil Gelişimine Nasıl Zarar Verir?

Ekranla Dil Zafiyeti

Teknolojiye harcadığımız süre arttıkça, hayatımızdaki büyük öneme sahip birçok şey azalıyor. Kelimelerimiz de elbette bundan nasibini alıyor.

Hızlı yazılabilmek için ekonomik düşünen ergenlerimiz sayesinde yazı diliyle konuşma dili arasında çok garip, melez bir dilimiz oluştu.

İnternetle ve bilgisayar oyunlarıyla çok fazla muhatap olan çocuklarımızda yaşanan bir diğer du-

rum da İngilizce-Türkçe karışık bir dil kullanmalarıdır.

Sadece bilişim teknolojileriyle sınırlı bir alanda konuşurken belki mazur görülebilir bu durum. Ancak ilerleyen yıllarda bu durum alış-

kanlık yaparsa ve kişi günlük hayatta her konuyla ilgili cümlelerin arasına İngilizce kelimeler serpiştirilmeye başlarsa durum vahimleşiyor.

Bu konuda yapmanız gereken tek şey onların internet başında geçirdikleri saatleri kontrol altına almaktır.
Ve boşa çıkan zamanlarda yaşlarına uygun kitap okumalarını ve hatta mutlaka yazmalarını sağlamaktır.

Bebek DVD'leri ve Programları

Bebek DVD'leri, üç yaş altı çocuklar için özel tasarlanmış bilgisayar oyunları, teknolojik oyuncaklar ve dokunmatik tabletler gibi yeni teknolojiler çocukları için avantajlı bir başlangıç sunmak isteyen ebeveynler üzerinde bir baskı oluşturmaktadır.

Pek çok bebek DVD'si ürününe dair yanıltıcı reklam ve iddialara rağmen, bu cihazların bebeklere herhangi bir eğitsel avantaj sağladığı

savını doğrulayacak araştırma bulunmamaktadır.

Ayrıca küçük çocukların uygulamalardan ve DVD'lerden ikinci bir dil öğrenebilir savı doğru değildir. Dijital cihazlar, gerçek etkileşimin yerini hiçbir şekilde tutmaz.

Teknoloji Çocukların Dil Gelişimine Nasıl Destek Olabilir?

Birlikte İzleme

Teknolojiyi çocuklarımızla birlikte kullanmayı içeren birlikte izleme, özellikle onla-

rın öğrenme ve dil gelişimi için çok faydalıdır.

Sözlü iletişim yoluyla

çocuklar ekranlarla daha derin seviyelerde bağlantı kurar, dili kullanıp problemleri çözer ve tartışır. Ebeveynler anında açıklama sağlayabilir, sorulara hemen yanıt verebilir, kendi düşüncelerini paylaşabilir ve çocukları katılımcı olmaya teşvik edebilirler.

Bilgisayar oyunları, e-kitaplar ve dokunmatik ekran oyunları, çocuklar bunları başka birileriyle kullandığında çok daha zenginleşir.

Sesli Kitaplar

Sesli kitaplar hem kitap uygulamalarına hem de geleneksel kitaplara bir alternatif oluşturur. Yine basılı kitap okumanın yerini hiçbir şekilde alamazlar.

Kitap Uygulamaları

Kitap uygulamaları ve dijital masallar geleneksel kitabın yerini hiçbir biçimde alamaz ama geleneksel kitap

deneyimlerini tamamlayıp dil becerilerinin artmasını kesinlikle sağlayabilirler.

İçeriği Uygun Televizyon Programları

..Mares ve Pan 2013'te, Susam Sokağı ve okulöncesi çocuklar üstündeki etkisini inceleyen çok sayıda araştırmayı değerlendirdi. Eğitsel ve yaşa uygun içeriğin okulöncesi çocukların öğrenmesinde faydalı oldu-

Çocuklar için kaliteli televizyon programlarında aranması gereken özelliklere dair ipuçları şunlardır:

1. Tekrar
2. Doğrusal bir hikaye örgüsü
3. Öngörülebilirlik
4. Çok ağır bir tempo

Elbette içerik çok önemlidir ve küçük çocuklara eğitsel programlar sunarken ekran başında aşırı zaman geçirmedeğinden emin olmak gerekir.

İnteraktif Teknolojiler

Dokunmatik ekranlı cihazlar daha fazla interaktif ekran deneyimine katılma konusunda çocuklara yeni fırsatlar sunar. Pasif medya türlerinden farklı olarak, tablet cihazlar

(uygulamanın tasarımına bağlı olarak) çocukları aktif katılma ve etkileşime teşvik eder,

